

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 6Co/50/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4215215970
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Denisa Šaligová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2022:4215215970.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Denisy Šaligovej a sudkýň JUDr. Sone Zmekovej a JUDr. Renáty Pátrovičovej v spore žalobcov: 1/ Y. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. X/ XX, XXX XX V., 2/ I. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. XX/XX, XXX XX V., 3/ Y. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. XXXX/X, XXX XX Q., S. C., 4/ H. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. X/XX, XXX XX V., 5/ M. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom J.. F. XX, XXX XX V., 6/ K.. J. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom J.. F. XX, XXX XX V., 7/ K.. C. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. X, XXX XX F., 8/ H. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom G.. J.. V. XXXX/ XX, XXX XX V., 9/ K. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. XXXX/X, XXX XX V., 10/ T. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. XXXX/XX, XXX XX V., 11/ Y. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. XXXX/X, XXX XX Q., S. C., 12/ Y. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. XXXX/X, XXX XX Q., S. C., 13/ C. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. XXXX/X, XXX XX Q., S. C., všetci zastúpení spoločnosťou Advokátska kancelária JUDr. Ing. Vajliková, s.r.o., so sídlom Ul. biskupa Királya 6, 945 01 Komárno, proti žalovanej: Slovenská republika - Slovenský pozemkový fond, so sídlom Búdková 36, 817 15 Bratislava, IČO: 17 335 345, o určenie vlastníckeho práva, o odvolaní žalobcov proti rozsudku Okresného súdu Komárno č. k. 7C/379/2015-695 zo dňa 04.05.2021 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.

Žalovanej priznáva voči žalobcom 1/ až 13/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zamietol žalobu o určenie, že nebohý T. L., nar. XX.XX.XXXX, zomrelý dňa XX.XX.XXXX a nebohá U. L., rod. Y., nar. XX.XX.XXXX, zomrelá dňa XX.XX.XXXX, boli ku dňu svojej smrti bezpodielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností pôvodne sa nachádzajúcich v kat. úz. W. L. v PKN vložke č. XXX a v kat. úz. V. v PKN vložke č. XXXX, bližšie špecifikovaných v podanej žalobe a žalovanej priznal voči žalobcom nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. V odôvodnení rozsudku uviedol, že žalobcovia sa domáhali určenia vlastníckeho práva na tom skutkovom základe, že ich právni predchodcovia nadobudli vlastníctvo k sporným nehnuteľnostiam v rámci prídellového plánu v rámci 2. pozemkovej reformy. Boli tzv. presídlencami, keď z okresu M. odišli s rodinami na R. Slovensko, kde im bola pridelená poľnohospodárska pôda ako roľníkom. Žalobcovia však nemali doklad o úhrade ceny nehnuteľností za pridelenú pôdu, a ani výmer o vlastníctve pôdy č. XXXX/XX-XX pre k. ú. W. L. a č. XXXX/XX-XX pre kat. úz. V., o ktoré opierali vlastníctvo ich predchodcov. Poukazovali len na ďalšie úradné doklady a písomnosti, z ktorých podľa nich bolo zrejmé, že ich predchodcom ako presídlencom vydalo Povereníctvo pôdohospodárstva a pozemkovej reformy dva vyššie uvedené výmery.

2. Súd prvej inštancie mal na základe vykonaného dokazovania za to, že žalobcovia neunesli dôkazné bremeno svojich tvrdení, že ich právni predchodcovia T. L., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX a

U. L., rod. Y., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX, boli v čase svojej smrti vlastníkmi nehnuteľností pôvodne zapísaných pre okres V., kat. úz. W. L. v PKN vložke č. XXX a kat. úz. V. v PKN vložke č. XXXX. Podľa žaloby mali uvedení predchodcovia žalobcov zahájiť v presne nezistenom čase okolo roku XXXX držbu rovnako presne neidentifikovaných nehnuteľností na základe výmeru o vlastníctve pôdy č. XXXX/XX-XX pre kat. úz. W. L. a č. XXXX/XX-XX pre kat. úz. V.. Súd poukázal na rozhodnutie NS SR sp. zn. 4Cdo/48/2008 zo dňa 28.10.2009 v súvislosti s postupnosťou jednotlivých úkonov pri pridelení nehnuteľností výmerom o vlastníctve pôdy, podľa ktorého je nevyhnutné vyriešiť otázku identity pozemkov, ak bol výmer vydaný v rámci pozemkovej reformy po vykonanom prídelovom konaní, pričom jeho podkladom musí byť návrh prídelového plánu, ktorý má byť potvrdený konečným prídelovým plánom, a akýmsi pokračovaním tohto procesu je vydanie samotného výmeru o vlastníctve pôdy. V odôvodnení ďalej súd uviedol, že podľa ustanovenia § 68 ods. 3 vládneho nariadenia č. 8/1928 Sb. o konaniach vo veciach patriacich do pôsobnosti politických úradov (správne konanie), bolo potrebné vydať jeden rovnopis prídelcovi a jeden pre úrad za účelom zabezpečenia verifikácie. V prejednávanej veci mali byť žalobcom vydané dva výmery o vlastníctve pôdy, avšak ani jeden sa podľa žalobcov nezachoval, a to nielen u nich, ale ani v príslušnom archíve, čo súd považoval za nepravdepodobné. Z uvedenej skutočnosti súd vyvodil záver, že právnym predchodcom žalobcov zrejme nebol vydaný vôbec žiadny výmer, ktorý by sa dal podrobiť verifikácii zo strany súdu, či sú v ňom obsiahnuté všetky podstatné náležitosti. Návrhy prídelového plánu a konečného prídelového plánu, resp. iných listín predstavujú len technický podklad, pre identifikáciu tak prídelcu, ako aj samotných nehnuteľností, však nie sú spôsobilými listinami na zápis vlastníckeho práva v prospech právnych predchodcov žalobcov.

3. Žalobcovia si v prejednanom prípade odvodzujú svoje vlastnícke právo aj z iných listín, na základe ktorých mali vstúpiť do držby nehnuteľností, a to na základe návrhu prídelového plánu zo skonfiškovaných pôdohospodárskych majetkov V. v kat. území V. (t. č. V.) po bývalom vlastníkovi H.. H. U., kde bola uvedená lúka vo výmere 77,30 m². Táto listina mala byť vyhotovená Miestnou roľníckou komisiou v W. L. dňa XX.XX.XXXX s odtlačkom pečiatky a s nečitateľným podpisom bez ďalších náležitostí. Pokračovaním tohto prídelového konania malo byť vyhotovenie konečného prídelového plánu zo skonfiškovaného majetku ako podkladu pre vydanie už spomínaných 2 výmerov, avšak po nepomerne rozšírenom okruhu bývalých vlastníkov, ako bol v návrhu prídelového plánu, a to po H. R. E. L., C. I., J., H.. J., rod. C. K., U. X. a manž. E. rod. Y., H. U., S. V. a manž. R. rod. V., H.. H. U., a tiež pre iné katastrálne územie, a to W. L.; listina bola označená odtlačkom Y. v W. L. bez označenia osoby konajúcej za Y. v W. L.. Nie je možné verifikovať, či za R. konala oprávnená osoba, rovnako chýba dátum.

4. Na základe týchto skutočností mal súd za to, že vzhľadom k absencii nevyhnutných náležitostí návrhu prídelového plánu zo dňa XX.XX.XXXX a tzv. konečného prídelového plánu pre dve rozdielne katastrálne územia, kde na oboch listinách chýbajú podpisy konajúcich osôb, odtlačok pečiatky s dátumom, z ktorých skutočností by malo vyplývať preskúmanie a potvrdenie Okresnou roľníckou komisiou, poverením pôdohospodárstva a pozemkovej reformy, a to ešte v dvoch rozdielnych katastrálnych územiach, nie je možné právnych predchodcov žalobcov považovať za vlastníkov nehnuteľností, resp. aspoň za oprávnených držiteľov týchto nehnuteľností.

5. Podľa súdu nemožno v danom prípade hovoriť o oprávnenej a dobromyseľnej držbe konkrétnych nehnuteľností, pretože podmienkou nadobudnutia vlastníctva bolo zahájenie faktickej držby konkrétne identifikovateľných nehnuteľností minimálne katastrálnym územím, PKN vložkou, a v prípade viacerých parciel aspoň parcelným číslom z PKN vložky. Dobromyseľnosť sa aj podľa ustálenej judikatúry NS SR vyžadovala počas celej doby držania nehnuteľnosti. V prejednávanej veci bolo sporné, či predchodcovia žalobcov vôbec vstúpili do držby konkrétnych nehnuteľností. R. malo pokračovať v užívaní nehnuteľností od roku XXXX, avšak konečný prídelový plán vznikol až v roku XXXX. Ak právni predchodcovia žalobcov užívali neurčité a neidentifikované nehnuteľnosti bez relevantného dokladu, vykonávali zrejme len domnelé právo držby. Súd nesúhlasil ani s tvrdením žalobcov, že nehnuteľnosti mali nadobudnúť ešte výmerom zo dňa XX.XX.XXXX, ktorý bol adresovaný Y. v obci V. pod č. XXXXX/XX-U.-F.. Listina je síce označená ako výmer, ale z obsahu je zrejmé, že sa neprideľuje do vlastníctva konkrétnej osobe s individuálnou identifikáciou. Táto listina sa vzťahuje k hnutelným veciam, v ktorých užívaní sa má pokračovať, nerieši sa vlastníctvo, ako je zrejmé aj z predloženej prílohy. Z listiny nie je zrejmé kto ju vyhotovil, kedy, a vôbec v nej nie je uvedené meno právnych predchodcov žalobcov. V uvedenom výmere vôbec nie je označenie PKN vložky, príslušného katastrálneho územia a parciel, ku ktorým by sa malo zriadiť vlastnícke právo.

6. Na základe vyššie uvedených skutočností mal súd za to, že žalobcovia neunesli dôkazné bremeno o tom, že im sporné nehnuteľnosti patrili, že držba bola dobromyseľná a oprávnená, že boli splnené zákonné podmienky pre nadobudnutie vlastníctva vydržaním ako dobromyseľnosť držiteľa, že mu vec patrí a nakladanie držiteľa s vecou ako so svojou. Žalobcovia nepreukázali akým úkonom im bola držba odovzdaná a zahájená, nevedeli teda preukázať obdobie od kedy vstúpili do oprávnenej držby a kedy mali nadobudnúť vlastníctvo, a preto podľa názoru súdu nemohli byť ani právni predchodcovia žalobcov v dobrej viere, že im nehnuteľnosti patrili. Z uvedených dôvodov súd žalobu zamietol.

7. Z PKN vložky č. XXX pre kat. úz. W. L. a z PKN vložky č. XXXX pre kat. úz. V. (č. I. 61 až 66 spisu) je zrejmé, že pôvodným vlastníkom nehnuteľností bol H.. U. H. a H.. X. C. s manželkou, ktorí podľa výmennej zmluvy z roku XXXX vymenili svoje nehnuteľnosti za iné. Z pripojeného spisu sp. zn. 13C/370/2011 súd zistil, že pôvodní vlastníci neboli vysídlení z ČSR, a preto im ani nebolo odňaté a skonfiškované vlastníctvo. Ich vlastnícke právo bolo obnovené zo zákona, a to v zmysle § 1 a § 9 nariadenia vlády SR č. 52/1945, a § 15 zák. č. 128/46. Štát preto nemohol tieto nehnuteľnosti prideliť do vlastníctva prídelcom, keď priamo znením zákona došlo k navráteniu vlastníctva.

8. Pri preukazovaní dobromyseľnej držby nemohol súd vychádzať ani zo skutočnosti, že sporné pozemky mali byť vnesené do E. V., keďže písomné podania tohto družstva boli protichodné. Súd mal tiež preukázané, že medzi nehnuteľnosťami v dvoch katastrálnych územiach je vzdialenosť cca 15 kilometrov. Je preto málo pravdepodobné, že by zo strany právnych predchodcov žalobcov mohlo pri takejto vzdialenosti dôjsť k obrobieniu nehnuteľností v rozsahu opakovaných jednotlivých úkonov ako siatie, orba, žatva, a pod.

9. Proti tomuto rozsudku podali v zákonnej lehote odvolanie žalobcovia, ktorí navrhli napadnutý rozsudok zmeniť a žalobe vyhovieť. Namietali nesprávny procesný postup, vadu konania, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, nesprávne skutkové zistenia a nesprávne právne posúdenie veci. Uviedli, že si uplatnili zákonným spôsobom všetky ich práva podľa aktuálnych reštitučných zákonov. Boli účastníkmi I. II. a III. etapy ROEP. Poukázali na závery zrušujúceho uznesenia Krajského súdu v Nitre č. k. 6Co/116/2017-224, podľa ktorého sa mal súd prvej inštancie zaoberať vydržaním vlastníckeho práva ich právny predchodcami. V súdnom konaní predložili množstvo listinných dôkazov preukazujúcich, že ich právni predchodcovia boli so zreteľom na všetky okolnosti vyplývajúce z pripojených listinných dôkazov dobromyseľní, a sporné nehnuteľnosti držali na základe ich vnútorného presvedčenia, že sú predmetom ich vlastníctva. Sporné nehnuteľnosti boli ich právny predchodcom pridelené nasledovnými výmery. Spoločným výmerom č. XXXXX/XX-U.-F. vydaným Poverením Slovenskej národnej rady pre poľnohospodárstvo a pozemkovú reformu v Bratislave dňa XX.XX.XXXX, vrátane menného zoznamu osídlencov osady Y. Q., okres V. č. XXXXX/XX-U.-F.. V tomto mennom zozname je ich právny predchodca T. L. uvedený pod č. 5. Konečným prídelovým plánom zo dňa XX.XX.XXXX, vydaným na meno L. T. a manželka U. rod. Y. s prídelom 5000 m² a 13 ha 7263 m² a spoluvlastnícky podiel z bežného čísla 16 Spoločný majetok členov R. o výmere 21 ha 1722 m² v podiele 1/14-iny, čomu zodpovedá výmera 15123 m². Skutočnosť, že ich právni predchodcovia boli úradne evidovaní ako prídelcovia, vyplýva aj zo zápisnice spísanej dňa XX.XX.XXXX v obci W. L., ktorou sa potvrdzuje, že pod bodom 13. zápisnice, bol ako kolonista - prídelca evidovaný ich právny predchodca. Zoznam osídlencov na skonfiškovanom majetku H.. H. v kat. úz. W. L. - osada Y. Q. zo dňa XX. R. XXXX pripojený k listu W. L., osada Y. Q., zvýšenie prídelov pre osídlencov na skonfiškovanom majetku H.-ho“, správa „Poverenia pôdohospodárstva a pozemkovej reformy sekcia „B“ Bratislava č. XXX/XX-XX z XX.XX.XXXX oznamuje, že prídelový plán vzťahujúci sa na vyššie uvedený majetok schválený PPPR pod tunajším číslom XXXX/XX-XX, XXXX-XX-XX a že vlastnícke výmery pre jednotlivých prídelcov boli predložené tamjšiemu poverenstvu na schválenie. V zozname osídlencov je uvedený v riadku 12. právny predchodca žalobcov T. L. s manželkou s výmerou 14 ha 2263 m² v kat. úz. W. L. a 7730 m² v kat. úz. V. (V.) s tým, že okrem svojho individuálneho majetku užívali spolu s ďalšími prídelcami podiel 1/12-iny na spoločnom majetku v kat. úz. V. (V.) vo výmere 7 ha 8070 m². Z úradného záznamu spísaného dňa XX.XX.XXXX na úrade pracovnej skupiny pre pozemkovú reformu v V. vo veci uvalenia úradnej správy sa konštatuje, že majetok, ktorý bol počas okupácie pozemkonižne prevedený na U. H. E. L.. a ako taký v roku XXXX skonfiškovaný a rozparcelovaný, bol pridelený do vlastníctva prídelcom - kolonistom výmery o vlastníctve pôdy od č. XXXX/XX-XX do č. XXXX/XX-XX, kde medzi označenými výmery bol aj výmer č. XXXX/XX-XX vydaný dňa XX.XX.XXXX na mená prídelcov T. L. a manž. U. rod. Y.. Z dokumentu označeného ako D. Pracovná skupina pre pozemkovú reformu v W. A. č. XXX/XX z XX.XX.XXXX bol daný pokyn k urýchlenu zaknihovaniu nehnuteľností - prídelov, pridelených zo

skonfiškovaných majetkov na prídelcov. V pripojenom zozname prídelcov sú v riadku č. 12 uvedení T. L. a manželka U., rod. Y. s výmerou 14,2263 ha a podpisom potvrdený uhradený preddavok 14.000 Kčs. Z dokladu „Výkaz nedoplatkov“ Daňového úradu V. č. XXX/XX/XXX/XX z XX.XX.XXXX vyplýva, že podľa predloženého výmeru o vlastníctve pôdy č. XXXX/XX-XX na meno T. L. a manž. U. rod. Y., neboli zistené v evidencii pozemkov nedoplatky. Zo zápisnice o vnesení pozemkov do JRD zo dňa XX.XX.XXXX z riadku 12 tabuľky nepochybne vyplýva, že právni predchodcovia žalobcov vniesli do JRD Q. v roku XXXX pôdu v kat. úz. W. L. o výmere 15,7386 ha, v kat. úz. V. 1,4236 ha, spolu pôdu o výmere 17,1622 ha. „Zo zápisnice Pôdohospodárskeho odboru rady ONV V. z XX.XX.XXXX na Y. v W. L. čísl. pol. kon. pr. pl. v.z.: XX.K. Byv. vl. H.. H. U. o usporiadaní pohľadávky MPPR za pôdohospodársky majetok, ktorý v rámci vykonávania pozemkovej reformy nadobudol prídelom (kúpou) T. L. a manž. U. rod. Y., a ktorej originál je založený v Štátnom archíve v V. pod signatúrou OPR k.ú. W. L., sa potvrdzuje platba za pôdu v rozsahu 13,7263 ha, stavebná plocha 0,5 ha“. V liste „Zoznam vlastníkov pôdy - Y. Q. v r. XXXX“ E. V. zn. XXX/XX z XX.XX.XXXX sú v riadku 12 uvedené mená právnych predchodcov žalobcov. V liste Slovenského pozemkového fondu Bratislava č. XXXX/XXX/XXXX zo dňa XX.XX.XXXX je zo strany SPF jednoznačne deklarované, že skonfiškované pozemky po bývalom vlastníkov H.. U. H. v kat. úz. W. L. boli Výmermi o vlastníctve pôdy pod č. XXXX/XX-XX až XXXX/XX-XX pridelené do vlastníctva fyzickým osobám. Výmer právnych predchodcov žalobcov č. XXXX/XX-XX do uvedeného radu Výmerov nepochybne spadá. Potvrdením E. V. pod č. XX/XXXX zo dňa XX.XX.XXXX, zaslaný na Obvodný pozemkový úrad V., predseda družstva K.. M. N. potvrdil, že T. L. a manželka U. rod. Y. vniesli do JRD Q., t. č. E. V., svoje pozemky vo výmere 17,1622 ha ako aj živý a mŕtvy inventár a pracovali na družstve v členskom pomere. Z listu „Vyjadrenie k potvrdeniu E. V. zn. XX/XXXX zo dňa XX.XX.XXXX“, zaslaný na Obvodný pozemkový úrad V. nepochybne vyplýva, že predseda družstva vydal vyjadrenie k potvrdeniu, kde v odseku XXIV. uvádza, že právni predchodcovia žalobcov vniesli pozemky len do užívania družstvu, a nie do vlastníctva. Z trojitej identifikácie parciel č. j. XXX/XX vyhotovenej a vydanéj Správou katastra V., odd. dokumentácie zo dňa XX.XX.XXXX sa potvrdzuje, že pozemky ich právnych predchodcov sú v evidencii Správy katastra V.. Zo zloženiek o obdržaní naturálií členmi družstva JRD, ktoré sú založené do spisu pod prílohou č. 29 k žalobe nepochybne vyplýva, že ich právni predchodcovia boli členmi družstva až do ich smrti. Z grafického prídelového plánu na pozemky prídelcov v kat. úz. W. L., ktorý bol vydaný pod č. E./XXXX-XXX dňa XX.XX.XXXX vyplýva, že tento grafický prídelový plán obsahuje dokumentáciu vrátane výmerov pozemkov právnych predchodcov žalobcov. Napokon aj z čestných prehlásení svedkov U. Q. a R. L. je preukázané, že ich právni predchodcovia obdržali v roku XXXX do vlastníctva pozemky podľa prídelového plánu č. XXXX/XX-XX v kat. úz. W. L. zo dňa XX.XX.XXXX a prídelového plánu kat. úz. V. zo dňa XX.XX.XXXX, konečného prídelového plánu kat. úz. W. L. zo dňa XX.XX.XXXX, výmeru XXXX/XX-XX kat. úz. W. L. a V. vydaného XX.XX.XXXX a výmeru XXXX/XX-XX kat. úz. V. vydaného XX.XX.XXXX. Jedná sa o nehnuteľnosti v celkovej výmere 17,1622 ha, ktoré ich právni predchodcovia vniesli do JRD v roku XXXX aj so živým a mŕtvym inventárom. Súd prvej inštancie spochybňuje pravosť a hodnovernosť týchto listinných dôkazov bez akéhokoľvek logického vysvetlenia, avšak tieto listinné dôkazy preukazujú, že ich právni predchodcovia sporné nehnuteľnosti oprávnené držali ako vlastné v dobrej viere, že im vlastníckym právom patria. Oprávnená držba sa nemusí nevyhnutne opierať o existujúci právny dôvod, stačí ak tu bol i domnelý právny dôvod, teda ide o to, aby držiteľ bol so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu taký právny titul svedčí. V danom prípade existuje celý rad listinných dôkazov svedčiacich o tom, ako ich právni predchodcovia predmet sporu nadobudli do svojej držby, ako aj ďalšie listinné dôkazy svedčiace o ich oprávnenosti nakladať s ním. Z vyššie popísaného celého radu listinných dôkazov nesporne vyplýva, že nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom sporu a nachádzajú sa v kat. úz. W. L., boli ich právnym predchodcom pridelené do vlastníctva výmerom XXXX/XX-XX zo dňa XX.XX.XXXX a tie, ktoré sa nachádzajú v kat. úz. V. im boli pridelené do vlastníctva výmerom XXXX/XX-XX zo dňa XX.XX.XXXX. Od tejto doby sporné nehnuteľnosti užívali dobromyseľne až do ich smrti. Vlastnícke právo titulom vydržania nadobudli ich právni predchodcovia uplynutím desaťročnej vydržacej doby. Teda k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v kat. úz. W. L. dňom XX.XX.XXXX a k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v kat. úz. V. dňom XX.XX.XXXX. Pokiaľ mal súd pochybnosti o splnení vydržacej doby podľa pridelenia nehnuteľností výmermi, potom sa táto môže počítať najneskôr odo dňa XX.XX.XXXX, kedy ich právni predchodcovia zaplatili za pridelené nehnuteľnosti 14.000 Kčs, a tak k vydržaniu vlastníckeho práva u ich právnych predchodcov mohlo dôjsť najneskôr dňom XX.XX.XXXX. Skutočnosť, že ich právni predchodcovia vniesli predmet sporu do družstva, vzhľadom na ustanovenie § 18 ods. 3 zák. č. 293/1992 Zb. o úprave niektorých vlastníckych vzťahov k nehnuteľnostiam, v znení neskorších predpisov, nemá vplyv na plynutie vydržacej doby. Podľa tohto ustanovenia sa lehoty na vydržanie vznikom užívacieho práva socialistickej organizácie k nehnuteľnosti neprerušili. Podľa § 24 ods. 1 zákona č. 49/1959 o jednotných

roľníckych družstvách vlastníctvo k pozemkom združeným k spoločnému družstevnému hospodáreniu zostalo zachované.

10. Žalovaná v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhla rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť. Uviedla, že žalobcovia nepredložili výmery o vlastníctve pôdy o pridelení žalovaných nehnuteľností ich právnym predchodcom, preto nie je možné posúdiť ich obsah, a najmä rozsah nehnuteľností, ktoré mali byť ich právnym predchodcom pridelené. Výmery o vlastníctve pôdy nemajú žalobcovia k dispozícii a uvedené výmery nie sú k dispozícii ani v archíve. K zápisu vlastníckeho práva do pozemkovej knihy na základe týchto výmerov nikdy nedošlo. Žalobcovia preto absenciu výmerov nahrádzajú dôkazmi, ktoré majú nepriamo preukazovať vydanie výmerov o vlastníctve pôdy a pridelenie nehnuteľností ich právnym predchodcom. Tieto doklady však nepreukazujú, a to ani čiastočne, že ich právnym predchodcom bol vydaný výmer o vlastníctve pôdy, keďže z týchto dokladov vyplýva len zámer prideliť konfiškované nehnuteľnosti, avšak v žiadnom prípade nepreukazujú faktické pridelenie pôdy ich právnym predchodcom. Žalobcovia nepreukázali kedy a na základe akého právneho titulu mali ich právni predchodcovia vstúpiť do oprávnenej a dobromyseľnej držby, a kedy došlo k uplynutiu vydržacej doby. Žalobcovia tvrdia, že k zahájeniu dobromyseľnej držby ich právnych predchodcov došlo najneskôr úhradou sumy 14.000 Kčs, avšak z predložených listinných dôkazov nie je zrejmé, kedy bola uvedená suma uhradená. Keďže žalobcovia nepreukázali faktický úkon, ktorým mali ich právni predchodcovia získať predmetné nehnuteľnosti do svojej dispozície, nemohli mať s prihliadnutím ku všetkým okolnostiam odôvodnene za to, že im tieto nehnuteľnosti právom patria, a ich držba nemohla byť oprávnená a dobromyseľná; nie sú preto u nich a ani u ich právnych predchodcov splnené zákonné podmienky pre nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním. Ako podmienka vydržania nestačí subjektívne presvedčenie držiteľa o tom, že vec alebo právo mu patrí, ale je potrebné, aby držiteľ bol v dobrej viere s prihliadnutím na všetky okolnosti. Žalobcovia sa od roku XXXX pri bežnej opatrnosti, ktorú možno od nich požadovať, mohli a mali presvedčiť o tom, že im žalované nehnuteľnosti vlastnícky nepatria, a že v pozemkovej knihe, evidencii práv k nehnuteľnostiam, resp. v katastri nehnuteľností, nie sú evidovaní ako vlastníci, a teda mali a mohli mať dôvodnú pochybnosť o tom, že im nehnuteľnosti právom patria. Dôkazné bremeno zaťažuje žalobcov, a to nielen pokiaľ ide o preukázanie splnenia podmienok pre nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním, ale aj pokiaľ ide o preukázanie totožnosti nehnuteľností, ku ktorým sa domáhajú určenia vlastníckeho práva, s nehnuteľnosťami, ktoré mali byť pridelené ich právnym predchodcom, pričom nehnuteľnosti musia vzájomne korešpondovať aj pokiaľ ide o ich výmeru, polohu, tvar, veľkosť, ktoré skutočnosti však v spore preukázané neboli. Opätovne zdôraznili, že sporom dotknuté pozemky nie sú doposiaľ jednoznačne zidentifikované, a to ani po predložení identifikácie parciel vrátane grafickej identifikácie parciel, keď nie je preukázaná totožnosť pôvodných parciel, ktoré mali byť pridelené právnym predchodcom žalobcov, s parcelami zapísanými v súčasnosti v katastri nehnuteľností. Z grafickej identifikácie parciel vyplýva len to, kde sa nachádzajú v petite žaloby označené nehnuteľnosti (pri niektorých parcelách nie je v grafike uvedené ani číslo parcely), resp. údaje uvedené na listoch vlastníctva, avšak zidentifikovanie na pôvodný stav neposkytujú. Nárok uplatnený žalobcami považuje za nepreukázaný v uplatnenom rozsahu aj z dôvodu, že po prepočítaní výmer pridelených pozemkov uvedených v jednotlivých listinných dôkazoch na výmeru pozemkov, ku ktorým sa žalobcovia domáhajú určenia vlastníckeho práva, je zrejmé, že uplatnený nárok prevyšuje výmery, ktoré mali byť pôvodne pridelené ich právnym predchodcom, a teda v tomto rozsahu absentuje právny titul, na základe ktorého by malo byť priznané vlastnícke právo právnym predchodcom žalobcov. V tejto súvislosti poukázali na svoje predchádzajúce vyjadrenia.

11. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 CSP) viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP) ako aj skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), prejednal vec bez nariadenia pojednávania s verejným vyhlásením rozsudku (§ 385 ods. 1, § 378 ods. 1, § 219 ods. 3 CSP) a po prejednaní veci urobil záver, že rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny a ako taký ho podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil. Vo veci postupoval v súlade s ustanovením § 470 ods. 1, 2 prvej vety CSP, podľa ktorého, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti (01.07.2016), a právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

12. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že žalobcovia neunesli dôkazné bremeno o existencii vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam ich právnych predchodcov. Žalobcovia vo svojom odvolaní namietali, že viacerými listinnými dôkazmi preukázali, že ich právni predchodcovia boli so zreteľom na všetky okolnosti vyplývajúce z pripojených listinných dôkazov dobromyseľní, a

sporné nehnuteľnosti držali na základe ich vnútorného presvedčenia, že sú predmetom ich vlastníctva. Nehnuteľnosti, ktoré sa nachádzajú v kat. úz. W. L., boli ich právnym predchodcom pridelené do vlastníctva výmerom XXXX/XX-XX zo dňa XX.XX.XXXX a tie, ktoré sa nachádzajú v kat. úz. V., im boli pridelené do vlastníctva výmerom XXXX/XX-XX zo dňa XX.XX.XXXX.

13. K tomu odvolací súd uvádza, že žalobcovia spomínané výmery o vlastníctve pôdy, o ktoré opierajú nadobudnutie vlastníckeho práva ich právnych predchodcov, nepredložili. Súd preto nemohol posúdiť ich obsah a ani náležitosti. Výmer o vlastníctve pôdy je podľa ust. § 1 ods. 2 nariadenia č. 104/1946 Sb. n. SNR verejnou listinou dokazujúcou vlastnícke právo prídelcu k pridelenej pôdohospodárskej nehnuteľnosti, na základe ktorej príslušný knihovný súd urobí záznam vlastníckeho práva v prospech prídelcu bez podmienky dodatočného ospravedlnenia. Vlastnícke právo právnych predchodcov žalobcov mohlo založiť len vkladu schopné rozhodnutie o prídele, vydané na to príslušným orgánom, ktoré by sa vzťahovalo na nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom tohto sporu. Rozhodujúce pre nadobudnutie vlastníckeho práva je preukázanie rozhodnutia o prídele. Vlastnícke právo nemôže byť preukazované inými listinami, ktoré súviseli s prebiehajúcim prídelovým konaním, na ktoré žalobcovia poukazovali, a z ktorých vyvodzovali nadobudnutie vlastníckeho práva ich právnych predchodcov. Samotná skutočnosť, že prídelové konanie prebiehalo a že daňový úrad neeviduje nedoplatok, neodôvodňuje záver, že došlo k vydaniu vkladu schopnej listiny o prídele nehnuteľností v rozsahu, ktoré sú predmetom tohto konania. (obdobne rozhodnutia NS SR sp. zn. 5Cdo/62/2018, 2Cdo/240/2008, 6Sžo/137/2010). Z listín predložených žalobcami vyplýva len zámer prideliť nehnuteľnosti, listiny však nepreukazujú, že k prideleniu nehnuteľností aj reálne došlo, a že išlo o nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom konania.

14. Žalobcovia v odvolaní namietali, že oprávnená držba sa nemusí nevyhnutne opierať o existujúci právny dôvod, stačí ak tu bol i domnelý právny dôvod, a držiteľ bol so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu taký právny titul svedčí. K tomu odvolací súd uvádza, že napriek návrhom prídelových plánov a prebiehajúcemu prídelovému konaniu nemohli byť právní predchodcovia žalobcov dobromyseľní, že im sporné nehnuteľnosti patria. Chýbalo totiž konečné rozhodnutie o pridelení konkrétnych nehnuteľností s označením ich parcelného čísla, výmery, druhu nehnuteľností, PKV, katastrálneho územia. Objektívne preto právní predchodcovia žalobcov nemohli byť dobromyseľne presvedčení o svojom vlastníckom práve. Žalobcovia spočiatku nadobudnutie vlastníckeho práva svojich právnych predchodcov k nehnuteľnostiam titulom vydržania vôbec nezdôvodňovali. Vlastníctvo k nehnuteľnostiam sa snažili preukázať výmery, ktoré sa však nezachovali. Žalobcovia až po zrušujúcom uznesení č. k. 6Co/116/2017-224 zo dňa 30.04.2018 začali uvádzať skutkové okolnosti svedčiace o vydržaní vlastníckeho práva ich právnymi predchodcami. Vo veci následne rozhodol súd prvej inštancie rozsudkom č. k. 7C/379/2015-695, ktorý je predmetom tohto odvolacieho konania. Medzičasom bola vec dňa 01.06.2022 z dôvodu zániku senátu 6Co, pridelená inému senátu Krajského súdu v Nitre (12Co). Vec prejednávajúci senát sa po oboznámení obsahu spisu nestotožnil s právnym názorom prezentovaným v uznesení č. k. 6Co/116/2017-224 o potrebe skúmania nadobudnutia vlastníckeho práva vydržaním, keďže sa žalobcom nepodarilo preukázať nadobudnutie vlastníckeho práva na základe už spomínaných výmerov. Právna úprava CSP v ustanovení § 150 zakotvuje tzv. povinnosť tvrdenia, teda procesnú povinnosť, ktorej nesplnenie je sankcionované procesnými prostriedkami, predovšetkým vo forme rýchlej straty sporu. Strany majú povinnosť pravdivo a úplne uvádzať podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia týkajúce sa sporu. Táto povinnosť tvrdenia sa vzťahuje na skutkové okolnosti súvisiace s procesným útokom alebo procesnou obranou strany sporu a je koncepčným predpokladom tzv. sudcovskej koncentrácie civilného sporového konania (§ 153 CSP). Porušenie povinnosti tvrdenia sa považuje za procesnú pasivitu strany sporu, ktorá má za následok procesnú sankciu vo forme buď nespornosti nepopretých skutkových tvrdení protistrany (§ 151 ods. 1 CSP), alebo neúčinnosti nekvalifikovaného popretia skutkového tvrdenia protistrany (§ 151 ods. 2 CSP). Podľa § 470 CSP ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred nadobudnutím jeho účinnosti, t. j. aj na predmetné konanie, ktoré sa začalo dňa 26.08.2015.

15. Strana sporu má v prvom rade povinnosť tvrdenia, na ktorú nadväzuje a s ktorou súvisí povinnosť označiť dôkazy na preukázanie týchto tvrdení. Následky spojené s ich nesplnením v podobe vecne nepriaznivého rozhodnutia nesie ten účastník konania, ktorý tieto povinnosti nesplnil. Aby účastník mohol splniť svoju povinnosť označiť potrebné dôkazy, musí najskôr splniť svoju povinnosť tvrdenia. Medzi povinnosťou tvrdenia a povinnosťou označiť dôkazy na preukázanie tvrdení je vzájomná väzba. Neunesením dôkazného bremena sa pritom rozumie procesná zodpovednosť účastníka konania za to,

že v konaní neboli preukázané jeho tvrdenia a že z tohto dôvodu muselo byť rozhodnuté o veci samej v jeho neprospech.

16. V zmysle intencií odvolacieho súdu sa súd prvej inštancie zaoberal možnosťou nadobudnutia vlastníckeho práva právnych predchodcov žalobcov vydržaním. Správne však prijal záver, že žalobcovia o vydržaní vlastníckeho práva neunesli dôkazné bremeno. Nebolo zrejmé, na základe akého právneho titulu, resp. akým právnym úkonom a kedy vôbec došlo k zahájeniu držby. Tvrdenia žalobcov prednesené v konaní si vzájomne odporovali. Žalobcovia napríklad tvrdili, že sporné nehnuteľnosti vniesli ich právni predchodcovia do družstva v roku XXXX. Konečný prídelový plán, o ktorý však (ako jednu z listín) opierali vlastnícke právo ich predchodcov, bol z roku XXXX. Výmery zase mali byť vydané v roku XXXX, tieto sa však nenašli, a to ani v archíve, nie je preto vôbec zrejmé, či nakoniec došlo k ich vydaniu a či vôbec boli vkladu schopnými listinami vydanými na to príslušným orgánom so všetkými náležitosťami, a či sa vzťahovali na nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom tohto sporu. Žalobcovia sami lavírovali medzi dňom kedy mali ich právni predchodcovia vstúpiť do dobromyseľnej držby, keď tento okamih opierali jednak o výmery z roku XXXX a zároveň o platbu sumy 14.000 Kčs zo dňa XX.XX.XXXX. Podľa čestných prehlásení U. Q. a R. L., na ktoré žalobcovia v konaní a aj v odvolaní poukazyvali, mali právni predchodcovia žalobcov nadobudnúť pozemky do vlastníctva v roku XXXX, a to na základe prídelových plánov z roku XXXX. Všeobecne platí, že pokiaľ má súd rozsudkom rozhodnúť o vlastníckom práve na základe určovacej žaloby, musí mať nad všetku mieru pochybností preukázané, že k nadobudnutiu vlastníckeho práva, či už vydržaním alebo na základe iného právneho titulu aj skutočne došlo. Základom úspešnosti takejto žaloby však sú skutkové tvrdenia žalobcov, ktoré je potrebné následne preukázať aj dôkazmi.

17. Samotní žalobcovia však nevedeli uviesť, kedy ich právni predchodcovia mali vstúpiť do držby sporných nehnuteľností; dávali súdu akoby na výber, čo bude priechodnejšie. Súd prvej inštancie okrem iného spochybnil aj reálne obrábanie nehnuteľností právnymi predchodcami žalobcov, keď poukázal na vzdialenosť 15 kilometrov medzi dvoma katastrálnymi územia, ktoré mali byť držané a užívané. Okrem toho, že žalobcovia nepreukázali vstup svojich právnych predchodcov do držby a ani reálne užívanie konkrétnych nehnuteľností predchodcami, musel odvolací súd konštatovať, že tvrdenia žalobcov sa mu javili len ako reakcia na záver odvolacieho súdu o potrebe zaoberať sa možnosťou vydržania. Ako už odvolací súd uviedol vyššie, žalobcovia do tohto okamihu skutkové tvrdenia o vydržaní sporných nehnuteľností pred súdom neprezentovali a vlastníctvo v žalobe a v priebehu konania dovedy odôvodňovali len samotnými výmermi.

18. Okrem vyššie uvedených dôvodov, na základe ktorých bola žaloba žalobcov ako vecne správne zamietnutá, poukazuje odvolací súd aj na nedostatočnú identifikáciu parciel, ktoré mali byť právnym predchodcom žalobcov pridelené výmermi. Podľa zmeny petitu, ktorú súd pripustil dňa 14.08.2020, sa žalobcovia domáhali vlastníctva k parceliam registra „E“ zapísaným v LV č. XXXX, kat. úz. V., parcela č. XXX o výmere 111464 m², č. XXX o výmere 6617 m², č. XXX o výmere 21048 m² v podiele v XXXXXX/XXXXXX k celku, čo v prepočte predstavuje výmeru 115085,70 m². Samotní žalobcovia však svoj nárok opierajú o návrh prídelového plánu (č. I. 162), pričom vychádzajú z celkovej výmery týchto troch parciel 78070 m² a spoluvlastníckeho podielu 1/12, čo predstavuje výmeru 14236 m². Žalobcovia sa teda domáhajú určenia vlastníckeho práva k väčšej výmere sporných nehnuteľností, ktorá im okrem už vyššie uvedených dôvodov, neprináleží ani podľa návrhu prídelového plánu. Z listu vlastníctva č. XXXX je zrejmé, že okrem žalovanej, ktorá je podielovým spoluvlastníkom sporných nehnuteľností v žalobcami požadovanom podiele XXXXXX/XXXXXX k celku, sú spoluvlastníkmi nehnuteľností aj dve ďalšie fyzické osoby, čo (vychádzajúc z petitu žaloby) znamená, že žalobcovia sa domáhajú vlastníctva aj k ich spoluvlastníckym podielom, pričom tieto subjekty neoznačili ako pasívne vecne legitimované v spore. Žalobcovia ani po námietkach zo strany žalovanej o nesprávnej identifikácii parciel a nesprávnom dožadovaní sa vyššej výmery, než aká mala byť ich právnym predchodcom pridelená podľa návrhov prídelových plánov, na uvedené vôbec nereagovali.

19. Rovnako nehnuteľnosti registra „E“ zapísané v LV č. XXXXX, ktorých vlastníckeho práva sa žalobcovia domáhajú, nie sú identické s tými, ktoré sú obsiahnuté v návrhu prídelového plánu. Žalobcovia zidentifikovali napríklad aj parcely č. XXXX, XXXX/X, XXXX/X, XXXX/X, XXXX/X, XXXX, XXXX/X, XXXX/X, XXXX/X, XXXX/X (č. I. 335), ktoré nefigurujú v žiadnom návrhu prídelového plánu. Na základe identifikácie parcely č. XXXX/X (č. I. 335), ktorá tiež nebola súčasťou žiadneho návrhu prídelového plánu, sa žalobcovia domáhajú vlastníckeho práva k nehnuteľnosti registra „E“ parc. č.

XXXX/X o výmere 9805 m² v podiele 1/14 zapísanej na LV č. XXXXX. Obdobne je tomu tak aj v prípade parciel registra „E“ č. XXXX/X a XXXX/X, ktoré boli zidentifikované (č. l. 340), hoci v návrhu prídellového plánu nefigurujú. Žalobcovia sa teda domáhajú určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ktoré prevyšujú výmeru, ktorá mala byť ich právnym predchodcom na základe prídellových plánov pridelená. Ak by teda žalobcovia v spore preukázali či už existenciu výmerov, ktoré by boli vkladuschopnými rozhodnutiami, alebo nadobudnutie vlastníckeho práva ich právnymi predchodcami titulom vydržania, čo však v spore preukázané nebolo, musel by súd konštatovať, že identifikácia sporných parciel je nedostatočná, nepresná a žalobcovia si uplatňujú v skutočnosti viac, ako im malo byť pridelené. Navyše hodnoverným a záväzným údajom je druh pozemku len pri parcele registra „C“. Pri pozemku evidovanom ako parcela registra „E“ je vedený druh pozemku hodnoverným údajom, no nie je údajom záväzným. Každý pozemok registra „E“ je však obsiahnutý v jednom alebo vo viacerých pozemkoch registra „C“, ktorého druh pozemku už záväzným údajom katastra nehnuteľností je.

20. Vychádzajúc zo všetkých vyššie uvedených skutočností musel odvolací súd konštatovať, že žalobcovia nepreukázali vlastnícke právo ich právnymi predchodcami k sporným nehnuteľnostiam. Súd prvej inštancie zistil skutkový stav správne z obsahu vykonaných dôkazov, vo veci správne rozhodol, svoje rozhodnutie jasne odôvodnil, zistený skutkový stav dôkladne opísal a vec správne právne posúdil, pričom sa vysporiadal aj s možnosťou nadobudnutia vlastníckeho práva vydržaním v zmysle uznesenia odvolacieho súdu. Napadnuté rozhodnutie nevykazuje známky arbitrárnosti a spĺňa všetky náležitosti rozhodnutia zakotvené v ustanovení § 220 ods. 2 CSP. Preto odvolací súd toto rozhodnutie ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil a v podrobnostiach poukazuje na jeho odôvodnenie.

21. V odvolacom konaní bola úspešná žalovaná, preto jej podľa § 255 ods. 1 CSP patrí v celom rozsahu náhrada trov vynaložených v tomto štádiu konania. Odvolací súd vzhľadom na to podľa § 396 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP rozhodol, že žalovaná má voči žalobcom 1/ až 13/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. O ich výške podľa § 262 ods. 2 CSP rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

22. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu možno podať dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419, § 420, § 421 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).